

RIIGIKOGU

IV koosseis.

VI istungjärk.

122. koosolek.

3. märtsil 1931.

Sisu:

1. Päevakorra täiendamine.
2. Tervitused.
3. Teatamine Riigikogu liikmete koosolekuilt puudumistest veebruarikuul.
4. Komisjonide täiendavad valimised.
5. Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seadus — redaktsioon.
6. Kreenholmi puuvillasaaduste manu-
faktuuri osahisusele veejõujaama
laiendamise ja energia edasiandmise
kontsessiooni põhilause seadus —
I lugemisel.
7. Peipsi veepinna reguleerimiseks kre-
diidi määramise seaduse muutmise
seadus — I lugemisel.
8. Välisriikide diplomaatiliste esinduste
kinnisvarade riigi- ja omavalitsuse-
maksudest vabastamise seadus —
III lugemisel.
9. Riigikogu ankeetkomisjoni seadus —
III lugemisel.
10. Eesti Vabariigi 1925. a. eelarve täit-
mise ja kassa aruande ning riigikassa
bilansi kinnitamise seadus — II luge-
misel
11. Eesti Vabariigi 1926. a. jaanuari-
veebruari- ja märtsikuu kulude, tulude
ning kassa aruande ja riigikassa
bilansi kinnitamise seadus — II luge-
misel.
12. Lootsiasjanduse seadus — II luge-
misel.
13. Meistrite, õppinud tööliste ja tööstus-
õpilaste seadus — II lugemisel.

Koosoleku avab esimene abiesimees
M. Martna kell 17.23 min.

Sekretäri kohal sekretäri teine abi O.
Gustavson.

1. Päevakorra täiendamine.

J. Loosalu' (as) ettepanekul täien-
datakse päevakorda 1. punktiga
— komisjonide täiendavad valimised.

2. Tervitused.

Juhataja: Enne päevakorra juurde
asumist on mul au ette lugeda järgmised
telegrammid: „Tema Ekstsellentsile Eesti
Vabariigi Riigikogu Esimehele. Tallinn.

Meie liitlase 13. aastapäeva puhul saadan
oma ja Saeima nimel Teile, härra Riigi-
kogu Esimees, Eesti Riigikogule ja kogu
Eesti rahvale kõige südamlikumaid tervi-
tusi ja õnnesoove. Viigu kõige lähem ja
tihem koostöö meie rahvad ilusale edurik-
kale tulevikule. Dr. Pauls Kalnins, Saeima
Esimees.“

Sellele telegrammile vastas Riigikogu
Esimees järgmiselt: „Tema ekstsellents
Pauls Kalnins, Saeima Esimees, Riia.
Täna kõige otsekohesemalt Teid ja Läti
Saeimat südamlikkude tervituste ja õnne-
soovide eest, mis Te olete arvanud heaks
saata Eesti rahvale, Riigikogule ja isik-
likult minule Eesti Vabariigi aastapäeva
puhul. Olen kindel, et vabariigi uus elu-
aasta märgib järjest suuremat edu kahe
liitriigi koostöö tihenemiseks. Karl Ein-
bund, Riigikogu Esimees.“

3. Teatamine Riigikogu liikmete koosolekuilt puudumistest veebruarikuul.

Sekretär kannab ette tähendatud
teadaande. (Vaata otsuste protokoll
nr. 122, lisa nr. 2.)

4. Komisjonide täiendavad valimised.

Valitakse:

rahaasjanduse komisjoni J. Sikkar'i
asemele A. Laur (as).

5. Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seadus — redaktsioon.

Redaktsiooni komisjoni aruandja K.
Freiberg.

Juhataja: Käesoleva seaduseelnõu
juures jätan ära redaktsiooni komisjoni
muudatuste ettekandmise.

Seaduse lõpuredaktsioon
võetakse vastu.

6. Kreenholmi puuvillasaaduste manu- faktuuri osahisusele veejõujaama laiendamise ja energia edasiandmise kontsessiooni põhilause seadus — I lugemisel.

Majanduseminister M. Pung: Austatud
Riigikogu liikmed! Valitsus on otsus-
tanud Eestis asuvate veejõudude ja turba-
rabade uurimiseks Standard Industrial
Trustile anda kuuekuulise optsiooni. Üht-

lasi on valitsus kohustanud trusti, et ta selle aja jooksul tähendatud jõuallikad vabaks ja kättesaadavaks teeks kontsessiooni projekti jaoks. Sel põhjusel teen ettepaneku,

käesoleva seaduseelnõu arutamine katkestada.

V. Hasselblatt (sks-r): Seni on igasugustest küsimustest, mis seotud optioonide andmisega, eriti ka Narva kose eksploateerimise küsimusega, õigel ajal aruanne antud valitsuse sammude kohta. Arvan, et antud puhul selle kava kohta, mis ühenduses trustile kasutadaandmise ettepanekuga, on soovitav, et valitsus selle kohta lähemad teated rahaasjanduse komisjonis ette kannaks. Seda on varemalt tehtud Sindi optiooni kohta, väikese kontsessiooni kohta ning tikustrusti optiooni kohta. Selle trusti optiooni kohta sooviksin informeeritud olla ka kui seaduse aruandja, sest minu poole alati pööratakse seletuste pärast.

Teiseks põhjuseks on see, et ajakirjandus ei oska seisukohta võtta optiooni kohta. Tekst on küll antud, kuid iga ajaleht interpreteerib omal viisil. Näiteks Riigivanema häälekandja ütleb, et Dickinson'i grupil tuleb küll oodata kuni trust annab vastuse, kuid väike kontsessioon pole puudutatud uue optiooni tõttu. Need küsimused nõuavad selgitamist.

J. F u k s (as): Lugupeetud Riigikogu liikmed! Üht osa sellest küsimusest, mis ma üles tahtsin tõsta, puudutas härra Hasselblatt. Meie rühm ei vaidle sellele vastu, kui eelnõu arutamine katkestatakse, kuid Riigikogule peaks teatavaks tehtama motiivid, millistel eelnõu katkestamine sünnib, ja kas optiooni andmisest ja väikese kontsessiooni eelnõu arutamise katkestamisest ei sünni raskusi õlikivitööstusele, sekeldusi riigile ega teki mingeid nõudmisi välisriikide poolt. Kui väikese kontsessiooni seadust rahaasjanduse komisjonis arutati, oli seal seaduse aruandjaks ja südiks kaitsjaks praegune Majanduseminister härra Pung, kes ütles, et selle seaduseelnõu vastuvõtmise viivitamisega võivad sekeldused tulla. Ajalehtedes on optiooniandmisest kirjutatud mitmet viisi, samuti ei ole teada, kuidas uued õlikivivabrikud edasi töötada saavad j.n.e. Kui härra Hasselblatt avaldas soovi, et Majanduseminister lähemal ajal selle kohta rahaasjanduse komisjonis seletuse annaks, siis ka meie rühm pooldab seda seisukohta, et need seletused lähemal ajal antud saaksid.

Majanduseministri ettepanek võetakse vastu.

7. Peipsi veepinna reguleerimiseks krediidi määramise seaduse muutmise seadus — I lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja O. Suursöööt: Lugupeetud Riigikogu liikmed! 21. detsembril 1928 võttis Riigikogu vastu Peipsi veepinna reguleerimiseks krediidi määramise seaduse, kus oli ette nähtud, et Peipsi veepinna reguleerimiseks määratakse krediiti üldsummas 1.653.000 kr., ära tarvitades seda 7 aasta jooksul. Iga-aastases riigi eelarves määrati selleks kindel summa, alates 1928/29. aasta eelarvest kuni 1935. aastani. Nüüd, riigi eelarvete koostamisel, tekkis raskusi, ning seaduses ettenähtud summasid ei olnud igakord võimalik täiel määral eelarvesse paigutada. Ning üksikutel juhtudel on vähem sisse võetud, kui seaduses ette nähtud.

Et nüüd seda küsimust legaliseerida ja mitte seadusevastaselt vähemaid summasid sisse võtta — tegelikult on ka näha, et selle seadusega määratud täissummasid alati võimalik võtta ei ole —, siis on Vabariigi Valitsus esitanud käesoleva seaduseelnõu, millega muudetakse eelmine seadus selles mõttes, et krediidisumma jääb küll samaks, aga üksikute aastate peale võib valitsus oma äranägemise järgi vähem või rohkem määrata, nii kuidas see riigi eelarve koostamisel võimalik on.

Rahaasjanduse komisjon vaatas selle eelnõu läbi, võttis tema vastu, ja rahaasjanduse komisjoni nimel teen ettepaneku, seaduseelnõu I lugemisel vastu võtta.

Seaduseelnõu võetakse vastu I lugemisel.

8. Välisriikide diplomaatiliste esinduste kinnisvarade riigi- ja omavalitsusemaksudest vabastamise seadus — III lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja J. F u k s.

Seaduseelnõu võetakse vastu paragrahvide viisi ja terve sisu korraga.

9. Riigikogu ankeetkomisjoni seadus — III lugemisel.

Kodukorra komisjoni aruandja A. R e i.

Pealkiri võetakse vastu.

Aruandja A. R e i: Enne paragrahvide ettekandmist on mul au teatada, et redaktsiooni komisjon on selle seaduseelnõu läbi vaadanud ja mõned parandused teinud, nii

et loen paragrahvid ette ühes tehtud parandustega.

(Sissejuhatav osa.)

Aruandja A. Rei: Siin on komisjoni poolt kustutatud sõnad „peatükiga IV-a §§ 33¹—33⁹“ ja selle asemele võetud „osaga IV-A“.

(§ 33¹.)

Aruandja A. Rei: Siin on komisjon muutnud paragrahvi alguse redaktsiooni järgmiselt: „Ankeetkomisjonid moodustatakse asjaolude puhul, milliste selgitamise Riigikogu, teostades põhiseadusega...“ j.n.e.

§ 33¹ võetakse vastu.

(§ 33².)

Aruandja A. Rei: Siin on esimeses reas sõna „olgu“ asemele võetud „peab olema“.

§§ 33²—33⁶ võetakse vastu.

(§ 33⁷.)

Aruandja A. Rei: Siin on teises lauses välja jäetud sõna „vastavates“.

§§ 33⁷—33⁹ võetakse vastu.

Sissejuhatav osa võetakse vastu.

Seaduseelnõu terve sisu võetakse vastu korraga redaktsiooni komisjoni andmata.

10. Eesti Vabariigi 1925. a. eelarve täitmise ja kassa aruande ning riigikassa bilansi kinnitamise seadus — II lugemisel.

Riigi majapidamise aruande komisjoni aruandja O. Kask.

Juhataja: Ma kavatsen jätta ette kandmata paragrahvide teksti.

Seaduseelnõu võetakse vastu II lugemisel.

11. Eesti Vabariigi 1926. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu kulude, tulude ning kassa aruande ja riigikassa bilansi kinnitamise seadus — II lugemisel.

Riigi majapidamise aruande komisjoni aruandja O. Kask.

Juhataja: Ma kavatsen jätta ette kandmata paragrahvide teksti.

Seaduseelnõu võetakse vastu II lugemisel.

12. Lootsiasjanduse seadus — II lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja J. Holberg'i puudumisel aruandja ülesannetes komisjoni abiesimees J. Klement.

Juhataja: Ma kavatsen jätta ette kandmata paragrahvide teksti.

Seaduseelnõu võetakse vastu II lugemisel.

Koosolekut asub juhutama teine abiesimees R. Penno.

13. Meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus — II lugemisel.

Juhataja: Aruandja käesoleva seaduseelnõu kohta puudub.

Päevakord on läbi. Lõpetan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 18.13 min.

Õige.

Kinnitan.

Koosoleku sekretär (allkiri).

Koosoleku juhatajad (allkirjad).

